

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده داروسازی

پایان نامه جهت دریافت درجهی دکتری حرفه‌ای داروسازی

عنوان:

اثر chrysin در مهار سمیت ایجاد شده توسط فسفید آلومینیم در میتوکندریهای ایزوله شده از
عضله قلب موش صحرائی

استاد راهنما:

دکتر احمد سلیمی

نگارنده:

توحید سبزعلی پور زرج آباد

شماره پایان نامه:

۹۸/۱۰ ۲۱-د

دی ۱۳۹۸

با احترام تقدیم به :

روح پاک پدر و مادرم که عالمانه به من آموختند تا چگونه در عرصه زندگی،
ایستادگی را تجربه نمایم

و دریای بی کران فداکاری و عشق که وجودم برایشان همه رنج بود و
وجودشان برایم همه مهر

و تقدیم به

همسر عزیزم، دلیل بودنم، که در تکمیل تحصیل مشوقم بود.

با تقدیر و تشکر شایسته از:

استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر احمد سلیمی که با نکته‌های دلاویز و گفته‌های بلند، صحیفه‌های سخن را علم پرور نمود و همواره راهنما و راه‌گشای نگارنده در اتمام واکمال پایان نامه بوده است.

معلمان مقامت ز عرش بالاتر باد
همیشه توسن اندیشه ات مظفر باد

چکیده

مقدمه:

جدای از اثرات ضدسرطان ، آنتی اکسیدان ، ضدالتهاب و مهار آنزیم مهارکننده آروماتاز ، کرایسین در حمایت از اختلالات قلبی عروقی نقش دارد. عوارض قلبی و عروقی عامل اصلی مرگ ناشی از فسفیدآلومینیوم (AIP) است که با استرس اکسیداتیو و آسیب های میتوکندری مرتبط است. به این منظور، اثر کرایسین به عنوان یک ماده محافظ کننده از میتوکندری و آسیب های ناشی از رادیکال های فعال در برابر سمیت ناشی از فسفیدآلومینیوم در میتوکندری های جدا شده بررسی شده است.

مواد و روش ها:

میتوکندری بدست آمده از بطن قلب موش با استفاده از روش های بیوشیمیایی و فلوسیتومتری بررسی و پارامترهای سمیت میتوکندری مانند فعالیت میتوکندری NADH / succinate دهیدروژناز (میزان فعالیت میتوکندری)، تورم میتوکندری، تشکیل گونه های اکسیژن واکنش پذیر، پتانسیل غشای میتوکندری و پراکسیداسیون لیپیدها در میتوکندری های جدا شده مورد بررسی قرار گرفت.

بحث و نتیجه گیری

یافته های ما در میتوکندری های جدا شده نشان داد که کرایسین (حداقل ۱۰ میکرومولار) به طور معنی داری ($P < 0.001$) باعث کاهش سمیت میتوکندری هایی که به صورت حاد با فسفیدآلومینیوم تماس داشتند، شده است. این یافته ها نشان داد که کرایسین به عنوان یک ماده محافظ آنتی اکسیدانی و اثر محافظتی بر میتوکندری ها داشته و اثرات سمی فسفیدآلومینیوم را کاهش می دهد. با توجه به اثرات بسیار خوب کرایسین در میتوکندری ها، این ترکیب می تواند یک عامل امیدوار کننده در درمان مسمومیت فسفیدآلومینیوم باشد.

کلمات کلیدی:

فسفیدآلومینیوم، کرایسین، سمیت قلبی، پراکسیداسیون لیپید، تورم میتوکندری، گونه های فعال اکسیژن، سقوط پتانسیل غشا میتوکندری

فهرست مطالب

فصل ۱: مقدمه	۱
۱-۱- فسفیدآلومینیوم	۲
۲-۱- کاربرد فسفیدآلومینیوم	۳
۳-۱- مسمومیت با فسفیدآلومینیوم	۴
۴-۱- آمار مسمومیت با فسفیدآلومینیوم	۵
۵-۱- نحوه مسمومیت با فسفیدآلومینیوم	۷
۶-۱- اثرات فسفیدآلومینیوم بر بدن انسان	۷
۱-۶-۱- توکسوکینتیک	۸
۲-۶-۱- علائم ناشی از مسمومیت فسفیدآلومینیوم در اندام‌های مختلف	۹
۳-۶-۱- سمیت قلبی	۱۱
۴-۶-۱- سمیت سیستم گوارشی	۱۷
۵-۶-۱- سمیت کبدی	۱۸
۶-۶-۱- سمیت سیستم تنفسی	۱۹
۷-۶-۱- سمیت عصبی	۲۰
۸-۶-۱- ناهنجاری‌های الکترولیت و متابولیسم بدن	۲۰
۹-۶-۱- سایر سمیت‌ها	۲۱
۷-۱- مکانیسم مسمومیت فسفیدآلومینیوم	۲۲
۱-۷-۱- استرس اکسیداتیو	۲۲
۱-۱-۷-۱- سیستم‌های سم زدایی	۲۴
۲-۱-۷-۱- آسیب DNA	۲۴
۲-۷-۱- میتوکندری	۲۵

- ۱-۲-۷-۱- میتوکندری و گونه‌های فعال اکسیژن ۲۵
- ۱-۲-۷-۲- میتوکندری و مرگ سلولی ۲۷
- ۱-۲-۷-۳- اثرات فسفین بر میتوکندری ۲۹
- ۱-۸- تظاهرات بالینی ۳۳
- ۱-۸-۱- مسمومیت حاد ناشی از مصرف خوراکی ۳۳
- ۱-۸-۲- مسمومیت حاد ناشی از استنشاق ۳۳
- ۱-۸-۳- مسمومیت مزمن ۳۳
- ۱-۸-۴- یافته‌های آزمایشگاهی ۳۴
- ۱-۸-۵- آزمایش نمونه بالینی برای فسفین ۳۴
- ۱-۸-۶- روش‌های روتین تشخیص و تعیین کمیت ۳۵
- ۱-۸-۷- تشخیص افتراقی ۳۶
- ۱-۹- درمان مسمومیت حاد ۳۶
- ۱-۹-۱- دستگاه گوارش ۳۷
- ۱-۹-۲- پشתיبانی قلبی و عروقی ۳۹
- ۱-۹-۳- پشתיبانی تنفسی ۳۹
- ۱-۹-۴- درمان‌های دیگر ۴۰
- ۱-۱۰- اثر ترکیبات طبیعی بر سمیت ها و حفاظت از بدن در برابر مسمومیت ۴۲
- ۱-۱۱- کرایسین به عنوان یک مکمل ۴۳
- ۱-۱۱-۲- نحوه اثر کرایسین در بدن: ۴۴
- ۱-۱۱-۳- استفاده و اثربخشی ۴۴
- ۱-۱۱-۴- دوز بندی و اشکال دارویی کرایسین ۴۵
- ۱-۱۲- مطالعات انجام شده بر روی کرایسین و اثرات آن ۴۵
- ۱-۱۳- هدف و انگیزه پروژه ۴۹

۱۴-۱- گردش کار پروژه.....	۵۱
فصل ۲: مواد و روش ها.....	۵۲
۱-۲- مواد شیمیایی.....	۵۳
۲-۲- وسایل آزمایشگاهی و دستگاه ها.....	۵۴
۳-۲- محتویات و طرز تهیه بافر ها و محلول ها.....	۵۵
۱-۳-۲- بافر ایزوله کردن میتوکندری.....	۵۵
۲-۳-۲- تعیین غلظت پروتئین میتوکندری.....	۵۵
۳-۳-۲- بافر سنجش تورم میتوکندری.....	۵۶
۴-۳-۲- بافر سنجش فعالیت سوکسینات دهیدروژناز میتوکندری.....	۵۶
۵-۳-۲- بافر تعیین پراکسیداسیون لیپیدها.....	۵۷
۶-۳-۲- بافر تعیین تشکیل گونه‌های فعال اکسیژن (بافر تنفس).....	۵۷
۷-۳-۲- بافر تعیین میزان سقوط پتانسیل غشا.....	۵۸
۴-۲- آزمایش‌ها.....	۵۸
۱-۴-۲- مراحل ایزوله کردن میتوکندری از سلول‌های قلبی.....	۶۰
۱-۱-۴-۲- حیوانات آزمایشگاهی و نگهداری از آن‌ها.....	۶۰
۲-۱-۴-۲- مرحله خارج سازی قلب موش صحرایی.....	۶۰
۳-۱-۴-۲- مرحله ایزوله کردن میتوکندری.....	۶۰
۴-۱-۴-۲- آزمایش برادفورد جهت تعیین مقدار پروتئین میتوکندری.....	۶۱
۲-۴-۲- سنجش میزان عملکرد میتوکندری.....	۶۱
۳-۴-۲- آزمایش تورم میتوکندری.....	۶۳
۴-۴-۲- تعیین میزان گونه‌های فعال اکسیژن.....	۶۴
۵-۴-۲- سنجش سقوط پتانسیل غشای میتوکندری.....	۶۵
۶-۴-۲- سنجش پراکسیداسیون لیپید.....	۶۶

۶۷	۲-۴-۷- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری
۶۹	فصل ۳: نتایج
۷۰	۳-۱- سنجش فعالیت میتوکندری‌های ایزوله شده
۷۲	۳-۲- تورم میتوکندری
۷۴	۳-۳- تغییرات میزان گونه‌های فعال اکسیژن
۷۶	۳-۴- سقوط پتانسیل غشای میتوکندری
۷۷	۳-۵- میزان پراکسیداسیون لیپیدها
۷۹	فصل ۴: بحث و نتیجه‌گیری
۸۰	۴-۱- نتیجه‌گیری
۸۳	منابع

8-OH-dGuo: 8-Oxo-2'-deoxyguanosine

AChE: Acetylcholine Esterase

ADR: Adverse Drug Reaction

ADR: Adverse Drug Reaction

AIDS: Acquired Immune Deficiency Syndrome

Akt: Serine/threonine-specific protein kinase

ALP: Aluminum Phosphide

AMPK: 5' adenosine monophosphate-activated protein kinase

ANOVA: Analysis of variance

ATP: Adenosine Triphosphate

BAD: Bcl-2-associated death promoter

BAX: Bcl-2-associated X protein

BCL-2: A family of Apoptotic Proteins

CNS: Central Nervous System

CVP: Central venous pressure

DCFH-DA: Dichloro-dihydro-fluorescein diacetate

DCPIP: 2,6-Dichlorophenolindophenol

DMSO: Dimethyl sulfoxide

DNA: Deoxyribonucleic acid

DUB: Dysfunctional uterine bleeding

ECG: Electrocardiogram

ECG: Electrocardiography

ECM: Extracellular Matrix

EDTA: Ethylenediaminetetraacetic acid

EGTA: (ethylene glycol-bis (β -aminoethyl ether)-N, N, N', N'-tetraacetic acid), also known as egtazic acid

G6PD: Glucose-6-phosphate dehydrogenase

GP: Glutathione Peroxidase

GSH: Glutathione

HDL: High-density lipoprotein

HEPES: 4-(2-hydroxyethyl)-1-piperazineethanesulfonic acid) is a zwitterionic organic chemical buffering agent and is categorized as a "Good" buffer capacity

HIV: Human immunodeficiency virus

HTN: Hypertension

IABP: Intra-aortic balloon pump

IMM: Inner Mitochondrial Membrane

LDL: Low-density lipoprotein

MAPK: Mitogen-Activated Protein Kinases

MDA: 3,4-methylenedioxyamphetamine

MI: Myocardial infarction

MMP: Matrix metalloproteinases

MMP: Mitochondrial Membrane Protentional

MPT: Mitochondrial Permeability Transition **MPTP:** Mitochondrial permeability transition pore **mtDNA :** Mitochondrial DNA

MPTP: (1-methyl-4-phenyl-1,2,3,6-tetrahydropyridine

MTT: Measures the reduction of a Tetrazolium component

NAD⁺ : Nicotinamide adenine dinucleotide (oxidized form)

NADH: Nicotinamide adenine dinucleotide (NAD) + hydrogen (H)

NADPH: Nicotinamide Adenine Dinucleotide Phosphate

NF- κ B: Nuclear factor kappa-light-chain-enhancer

OMM: Outer Mitochondrial Membrane **PhosphocreatinePcr :** inorganic phosphate **Pi:**

P-53: p53, also known as TP53 or tumor protein is a gene that codes for a protein that regulates the cell cycle and hence functions as a tumor suppression.

PAWP: Pulmonary artery wedge pressure

PDGF: Platelet-derived growth factor

PDK1: 3-phosphoinositide-dependent protein kinase-1

PI3K: Phosphoinositide 3-kinase inhibitor

PKB: Protein kinase B

PTP: Post-transfusion purpura

Rh123: Rhodamine 123

ROS: Reactive oxygen species

SDH: Succinate dehydrogenase

SOD: Superoxide Dismutase

TBARS: Thiobarbituric acid reactive substances

TCA: Trichloroacetic acid

TMRE: Tetramethylrhodamine ethyl ester

TMRM: Tetramethylrhodamine methyl ester

TNF α : Tumor necrosis factor alpha

U937: A type of Human monocytic cell line

XIAP: X-linked inhibitor of apoptosis protein

$\Delta\psi_m$: Intrinsic Mitochondrial Membrane Potential

فهرست جداول

- جدول ۱-۲ لیست مواد شیمیایی استفاده شده در پایان نامه ۵۳
- جدول ۲-۲ وسایل آزمایشگاهی و دستگاه ها استفاده شده ۵۴
- جدول ۳-۲ بافر ایزوله کردن میتوکندری ۵۵
- جدول ۴-۲ محلول کوماسی بلو ۵۵
- جدول ۵-۲ بافر استاندارد برادفورد ۵۵
- جدول ۶-۲ بافر سنجش تورم میتوکندری ۵۶
- جدول ۷-۲ بافر آزمایش تعیین فعالیت میتوکندری ۵۶
- جدول ۸-۲ محلول های مصرفی ۵۷
- جدول ۹-۲ بافر تعیین گونه های فعال اکسیژن ۵۷
- جدول ۱۰-۲ بافر تعیین میزان سقوط پتانسیل غشا ۵۸
- جدول ۱۱-۲ غلظت های استفاده شده در چاهک های مختلف پلیت ۶۲

فهرست شکل‌ها و نمودارها

- شکل ۱-۱ بسته بندی و قرص فسفیدآلومینیوم موجود در بازار ۲
- شکل ۱-۲ ساختار کریستالی Zinblende ۳
- شکل ۱-۳ استفاده از فسفیدآلومینیوم در جلوگیری از آفت غلات ۴
- شکل ۱-۴ ساختار شیمیایی فسفین و آتشگیری خود به خودی آن ۶
- شکل ۱-۵ هینز بادی در داخل یک گلوبول قرمز ۹
- شکل ۱-۶ تغییرات هیستوپاتولوژیکی فسفیدآلومینیوم به ترتیب در معده، کبد و قلب سگ ۱۱
- شکل ۱-۷ تغییرات هیستوپاتولوژیکی فسفیدآلومینیوم به ترتیب در مغز و ریه سگ ۱۱
- شکل ۱-۸ شیوه انقباض عضله قلبی بر اساس فیزیولوژی گانونگ ۱۳
- شکل ۱-۹ دژنراسیون بافت قلبی ۱۵
- شکل ۱-۱۰ پارگی بطن چپ در اثر مسمومیت با فسفیدآلومینیوم ۱۷
- شکل ۱-۱۱ سختی مری در فرد مسموم شده با فسفیدآلومینیوم توسط باریم کلراید ۱۸
- شکل ۱-۱۲ نحوه تولید گونه‌های فعال اکسیژن توسط فسفیدآلومینیوم ۲۳
- شکل ۱-۱۳ زنجیره تنفسی میتوکندری و تولید گونه‌های فعال اکسیژن و حذف آن‌ها ۲۶
- شکل ۱-۱۴ مرگ سلولی به واسطه میتوکندری ۲۷
- شکل ۱-۱۵ مکانیسم سمیت فسفیدآلومینیوم ۳۲
- شکل ۱-۱۶ فلوجارت درمان مسمومیت با فسفیدآلومینیوم در ایران (۱۱۰) ۳۸
- شکل ۱-۱۷ طبقه بندی فلاونوئیدها ۴۲
- شکل ۱-۱۸ ساختار شیمیایی کرایسین و گیاهی که از آن استخراج می‌شود (*Passiflora coerulea*) ۴۴
- شکل ۱-۱۹ اشکال دارویی کرایسین ۴۵
- شکل ۱-۲۰ مسیر پیشنهادی اثر کرایسین در آپتوز سلولهای سرطانی ۴۸

- شکل ۱-۲ سنجش عملکرد میتوکندری به روش احیای MTT ۶۲
- شکل ۲-۲ مکانیسم تورم میتوکندری القا شده با CaCl_2 ..... ۶۴
- شکل ۳-۲ نحوه ایجاد گونه‌های فعال اکسیژن در داخل میتوکندری و از بین رفتن آن ۶۵
- شکل ۴-۲ مقایسه تفاوت مواد فلورسنت کاتیونی در پتانسیل‌های مختلف غشای میتوکندری ۶۶
- شکل ۵-۲ لیپید پراکسیداسیون و عواقب ناشی از آن در میتوکندری کاردیومیوسیت ها ۶۷
- شکل ۱-۳ تأثیر فسفیدآلومینیوم بر فعالیت سوکسینات دهیدروژناز و اثر محافظ کرایسین ۷۰
- شکل ۲-۳ ارزیابی تورم میتوکندری ۷۲
- شکل ۳-۳ نمودار فلوسایتومتری تأثیر فسفیدآلومینیوم در تشکیل گونه‌های فعال اکسیژن ۷۵
- شکل ۴-۳ تعیین میزان سقوط پتانسیل غشای میتوکندری به وسیله رودامین ۱۲۳ ..... ۷۶
- شکل ۵-۳ میزان پراکسیداسیون چربی ها در میتوکندری ۷۷